

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640:
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoj ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiuro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I I I

SÃO PAULO. 1937, GEGUŽĖS -- MAIO 29 D.

Nr. 22 (88)

V. A.

Lietuviais esame mes gimę...

Zmonių gyvenimas — tai amžius verpetas. Tik per niekad nesustojantį veržimąsi į priekį ji eina progreso keliu. Gamtos jėgos ir turtai drauge su žmogaus protu ir rankų darbu sudaro sąlygas, iš kurių kyla civilizacija ir ir bręsta kultūra. Kol žmogus neprotuoja ir nepajudina piršto, kad palenktų žalią gamtą savo sąmoningos prigimties reikalams, tol jis yra laukinis, ir neretai miršta badu šalia milžiniškų gamtos turų versmių. Tik pažadinta ir veikiamą, žmogaus dvasia labiau kietėja medžiagos pasaulio lukšta ir kuriasi mielesni rytojui. Tuo būdu visai teisingai sakoma, kad gyvenimas, yra nuolatinė kova, nes nuolat ir nesalaikoma veržiasi niekad nerami ir nepasotinama žmogaus dvasia į priekį.

Ypačingai XX amžius yra kietos, atkaklios, patvarios ir planingos kovos dėl būvio amžius. Ir silpnutis žmogus didžiūojasi čia pasiektais laimėjimais. Jis apvaldė žemę. Jis neretai apsvaigsta ant išradimų ir atradimų kalno viršūnės. Technika diega iš dienos žengia giganto žingsniais; žmogaus protas išplėšia vis daugiau ir daugiau paslapčių... — Tokią yra šių dienų žmonija, toks jos veržimasis į naują gyvenimą.

Tačiau pats Kūrėjas norėjo, kad pasaulio progresas neitų vienu ir tuo pačiu šablonišku keliu. Tada juk būtų labai nuobodu ir įkyru! „Paverkite žemę ir viespataukite! — liepė Dievas visoms tautoms ir visiems žmonėms. Kiekvienas žmogus yra visai skirtingas kito žmogaus, ir kiekviena tauta — kitos tautos. Kas žmogus — tai atskiras pasaulis, mikrokosmas, kaip sakydavo senovėje graikai. Dėl to ir kultūra bei pasaulio progresas, nors esmėje virstu paties sėkia, eina skirtingais keliais, artimesniais kiekvienos tautos prigimties polinkiams. Juk, pav., kitai savo sielos džiaugsmą ar liūdesį pareiškia italas, kitaip — lietuvis; kitaip grožį įstatybą ar tapybą įkūnija japonas, vėl kitaip — ispanas; kitoks Paryžius, vėl kitoks — New Yorkas ar Maskva. Ir tik dėl šio įvairumo pasaulis ir jo progresas yra toks nuostabią įdomus ir patrauklus. Tuo būdu mes pas tebime, kokių neįkainojamų turtų kupina kiekviena tauta, ir koks įdomus kiekvienas žmogus.

Kaip medis auga į žemę, kurioje pasodintas, taip ir kiekvieno žmogaus dvasia savo polinkius ir veikimo būdą gavo ir tebesiemia iš savo tautos dvasios versmių. Pabandyk išrauti medį ir palikti saulėje — jis sudžius, nors ta saulė yra tokia šilta ir maloni! Toks likimas ištinka ir žmogaus dvasia, kai jis pabando ją išplėsti iš savosios tautos ir persodinti į svetimą dirvą. Svetimos kultūros saulė ją būtinai sužaluoja ar net ir visiškai sunaikina.

Čia mes ir prieiname tą baisią skriaudą, kurią savo dvasiai daro kiekvienas žmogus, išsižadėjęs savo tautos ir užsivilkdamas svetimą iš viršaus rūbą. Tai yra visiškas sugriovimas žmogaus asmenybės. Toksai kruvinai išrauja save iš savosios tautos, betgi ne-

gali jausti j kitos tautos dvasią — ir palieka, tarytum, pelkių klajūnė ugnelė tarp žemės ir dangaus: sužalotos dvasios vargšas elgeta, be tėvynės ir be namų...

Paidiustruokim tatai pavyzdžiu. Brazilijos lietuvis gerai išmoko portugalų kalbos ir, aumojęs ranka į lietuvišką savo kilmę, pasidavė svetimos kultūros įtakai ir jau tariasi beesas brazilas.

Vargšas! Jis užmiršo, kad nuslinko į praeitį daug tūkstančių metų, kol Nemuno krantuos susiformavo lietuvišką jo prigimtį. Ir ta prigimtis jau ir giliai įsislurbė į kiekvieną jo kūno narvelį, raumenų pluoštą, kraujo rutelį, smegenų atomą — apgaubė ir persunkė jį visą nuo galvos iki kojų padų. Ramus ir taikus būdas, svajinga ir j melancholiją palūkusį dvasia, šviesus veidas, gelsvi plaukai, mėlynos akys ir graudžias dūnas dūmojanti jautri širdis — argi visos šitos amžiais susidėjusios lietuviškosios prigimties brangenybės vienu rankos pamojimu gali būti sunaikintos? Taktantį kartų — ne! Toks neišmanelis tik bus panašus į aną varną, kuri balta nusidažė savo plunksenas, norėdama balandžiu pavirsti. Deja, ją netrukus išdavė jos kranksėjimas... Tais lygiai yra ir su tom nutautėjusiom varnom. Jos bando kalbėti syetima kalba, tačiau galvoja vistik lietuviškai. O net ir tasyk, kai tėvų kalbos jau nemokės, prigimtis liks ta pati. Ir toks žmogus ima pats save nebesuprasti. Jo dvasia niekaip neprisiderins į dvasią tos tautos, kurios nariu jis norėtų save laikyti.

Dažnai jo siela pradės kažin ko ilgėtis. Jis pajus tą švelnią liūdną nuotaiką, kada lietuvis taip mėgata savo graudžią dainą dainuoti, deja! tas nutautėjęs jau nemokės savo krašto dainų. Ir bus ta nelaiminga lietuviškoji širdis panaši į paukštelį, kuris ilgisi laisvės ir plačiųjų lankų ankštame narvely. Jis stebėsia, kad nė džiaugsmo nemoka pareikšti taip, kaip tie pietų žmonės, nes jį šiaurės atsieneša jo prigimtis. Ir tatau, kas jo pamėgdžijamos tautos nariams bus labai artima, miela ir suprantama, jam liks tolima, abejinga ir šalta. Jį trauks ir vilios jo protėvių kraujas ir gilioji tautos praetis, deja, jis bus užmiręs visa tai; jis jau nesuvoks tylaus prigimties balso; jis liks apkurtes ir apatules, be džiaugsmo ir be laimės lavonas tarp gyvųjų. Jis išrautas iš vienos dirvos ir neprigijęs antrojeje. Tai skurdena ir dvasios nevykėlis. Jis ir jo ainiai per ilgus amžius jaus šią dvasios dvilypumą ir atsisaukiantį lietuviškosios prigimties balsą, kuris vers daryti viską visai priešingai, negu daro jo naujosios tautos nariai. Ir taip glūdinės šitas nelaimingas lietuviškasis veidas gyvenimo maskarade su svetima kauke, kurios niekad nebus lemta jam nusiuoti. Toksio dezertyro galas gali būti tikta liūdnas. Didžiausi žmonijos niekšai, degeneratai, žudikai ir kankintojai, pagaliau, suniškiausieji šnipai buvo, yra, ir tur būt, ateity bus kaip tik iš šitos rū-

SKUBI ZINIA! RETA PROGA!

DIDZIULIS MENO

POPIETIS

Mokos «Vilties» sk. š. m. birželio mėn. pradeda rudeninį skrajojantį spektaklių sezoną.

Repertuare: lietuvių tradicinės, absoliutės, programinės — koncertinės, kamerinės ir bažnytinės muzikos kūriniai.

Pirma audcija š. m. birželio mėn. 6 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Mokos mokyklos salėje.

PROGRAMA:

I įsigyto piano atidarymo ceremonias.
II a) Choras 10 veikalų, b) muz. stud. J. Stankūno pirmas fortepiono recitalis, c) dainininkų — mokinių ir šiaip muzikos mėgėjų debitas ir d) choristų bei liaudies dainininkų laisvas psuvalandis.
Jėjimas visiems laisvas, be bilietų. Renkamos aukos. Lietuvi(ė)! Nepraleisk šios puikios progos savo siela muzika, ir daina nepavajšinęs.

VALDYBA.

šios žmonių. Patys būdami nelaimingi, jie ir kitų žmonių neapkenčia, ir su šėtonišku pasitenkinimu juos kankina ir žudo. Pav., net tokioj Sovietų Rusijoje visi aukštesnieji GPU (šnipų) valdininkai yra arba latviai, arba lenkai, arba Užkaukazės azijatai, už pinigą rusais virte. Tai labai reikšminga tam, kas anksčiau pasakytą!

Tegul pagalvoja apie šį dalyką tie, kurie velka svetimą rūbą ir kaišio si svetimom plunksenom. Kas nenori, kad sunyktų jo asmenybė; kas nenori virsti išsigimėliu degeneratu ir išsižadėti taurios lietuviškosios prigimties, tas darys viską, kad gimęs lietuviu, lietuviu ir liktų. Juk ir lietuvis nėra savo lietuviška dalelė j kultūros lobyną. Ir stebisi kitos tautos jo būdo nuosirdumu, jo sąmojuna ir linkama nuotaika j draugų suėjus, o jo graudžia ir širdį verian čia vienumos datna, jo gražiais ir tokiomis savotiškais paketių kryžiais, jo audinių raštais, jo valzduotės lakunų — žodžiu, visa tuo, kas kyla iš lietuviškos dvasios gėlmų. Ir garbė dėl to būti lietuviu! Garbė kalbėti seniau sia ir gražiausia pasaulio kalba. Garbė būti darbščiausia ir dorovingiausia pasaulio tauta. Ir dėl to garbingam lietuviui ne tik pareiga, bet ir garbė lietuvių gimus, lietuviu ir mirti!

Popiežiaus sveikata vel pablogėjo

Roma. Asmeninis šv. Tėvo gydytojas prof. Milanį tuo reikalu turėjo su specialistais ilgesnį pasitarimą. Nors bendra sveikatos būklė ir nekelta didesnio susirūpinimo, bet jeigu skausmai padidėtų, padėtis gali pasidaryti rimtesnė. Sąryšį su tuo š. m. gegužės m. 31 d. minint 80 metų sukaktuves, privatių audiencijų skaičius sumažintas iki minimumo.

Ir tikrai nesiseka

Gegužės m. pradžioj žuvo vokiečių diržablis «Hindeuburgas». Praėjusią savaitę ištiko katastrofa dar vos tik pastatyta, nė kartą neišbandyta, prancūzų hidroplana, skirta palaikyti susiekimą tarp Pietų Amerikos ir Prancūzijos. O gegužės m. 25 d. sudėgė garsaus pasaulio, savo skridimais j aukštį, prof. Piccardį balonas, kuris buvo vertas apie milijoną 400 tūkstančių litų. Tai gi šis mėnesis, žmonių rankomis padarytiems oro paukščiams, tikrai yra nelaimingas.

IDOMI STATISTIKA

Vokietijoje padaryta statistika, kokio amžiaus vyrai veda įvairiose profesijose. Darbininkai veda maždaug 26 mt., valdininkai 29 m., amatininkai 29 mt., mokytojai 32, gydytojai 30 m. laisvų profesijų 29. Apskritai vidurinis vokiečio vyro vedybų amžius yra 27 mt.

STEIGIAMAS VILNIAUS INSTITUTAS

Geriau pažinti Lietuvos Ry-tus, ypač pavergtą Vilniją Kaune yra steigiamas Vilniui Vaduoti Sąjungos iniciatyva, Vilniaus Institutas.

PASAULINĖS ZINIOS 3-čiam puslapy.

NUSKENDO PRANCŪZŲ LĒKTUVAS

Siomis dienomis vos tik nuleistas j vandenį apvirto ir sprogo naujai pas-tatytas prancūzų hidroplanas, kuris buvo skirtas susisiekti oro su Pietų Amerika. Pilotas, 2 radio telegrafistai ir 2 mechanikai užsimusė o 3 keleivjai sužeistai.
Nelaimė ivyko prieš pat startą apie 50 metr. nuo kranto, kuomet didžiulė banga, užkludžiusi vieną iš 4 motorų, lėktuvą apvertė. Tuojau įvyko sprogimas ir lėktuvas nuskendo.
Hidroplanas galėjo pakelti 4 įgulos narius, 4 keleivius ir 700 kg. bagažo. Lėktuvas buvo aprūpintas radio siuntuvu kurio veikimo spindulys siekė 3200 km. Kiekvienas motoras galėjo išvystyti iki 880 arkl. jėgų.

Katalikų Bažnyčia kasmet gegužės mėn. 24 dieną švenčia Marijos Krikščionių pagalbos šventę. Labai įdomi šios šventės pradžia. Ji kilo tada, kai pasaulio istorija buvo sukrėsta neįveikiamo prancūzų imperatoriaus Napoleono. Tačiau dar nuostabesnę asmenybę buvo Napoleono kalinys — senelis popiežius Pijus VII.

Genialusis dejas, ir be galo išdidus — karys labai įsiveidė, kad Pijus VII atsisakė panaikinti Napoleono brolio, Ispanijos imperatoriaus, teisėtas jungtuves ir jį su žmona išskirti. Napoleonas negalėjo suprasti, kaip gali kas nors jam paprieštarauti! Tuojau įsakė generolui Miolli užimti Romą ir pranešti popiežiui, kad «jis, Napoleonas, Romos imperatorius, panaikina popiežiaus valstybę ir atima ją iš jo drauge su Šventuoju Miestu». Pijus VII, sužinojęs tą brutalią Napoleono įsakymą, imperatorių ekskomunikuoja — atskiria nuo Katalikų Bažnyčios. Šiuo metu Napoleonas buvo savo galybės pačioje viršūnėje. Išgirdę popiežiaus ryžtingą valią glint Dievo Bažnyčia, daugelis drebėjo iš baimės dėl šio baltojo senelio likimo...

Nors buvo vidurnaktis, popiežius įsakė ekskomunikos raštą — bulę prikalti prie šv. Petro bazilikos durų. Antrą valandą ryto atvyko į kvirinalą generolas Radel, kurį pasitiko pats Pijus VII, apsirengęs iškilmingais liturginiais rūbais, kaip vyriausias Bažnyčios Galva. Išlykęs, virpančiu balsu, tarė generolui popiežiui: „Turiu labai nemalonų įsakymą, tačiau prisiekiau ištikimybę ir klusnumą savo imperatoriui, ir turiu jį įvykdyti: imperatoriaus vardu pranešu, kad privalote atsižadėti Romos ir bažnytinės valstybės“. Pijus VII tvirtu balsu atsakė: „Tamsta įsitikinęs, kad privalai atlikti pareigą savo imperatoriui, kadangi jam prisieki ištikimybę ir klusnumą; žinok, sūnau, kad lygiai taip pat ir mes privalom saugoti ir gerbti Bažnyčios teises, kuriai tiek kartų esame tatai prisistėkę. Imperatorius gali įsakyti sukapti mus į gabalus, tačiau to, ko jis reikalauja dabar, nežino, kad iš mūsų negaus“.

Po to Radel išvedė popiežių laukan, kur laukė kareivėškas vežimas ir sargyba. Jos senelis popiežius buvo nuvežtas į Savonos kalėjimą.

Napoleonas įsakė su popiežium kalėjime elgtis taip, lyg su kokiu kriminalistu. Nienieko prie jo neprileido. Atėmė net išpažinties klausytoją. Vienin telė paguoda ir malone buvo ta, kad leista popiežui pasiimti kunigo maldaknygę — brevijorius.

Katalikų Bažnyčia labai sunkioj būklėj. Jos priešai skelbė: „Petras pradėjo popiežių eilę, Pijus ją užbaigė“. Artimiausi popiežiaus patarėjai — kar

Non praevallebunt¹⁾

Popiežius Pijus XI

dinolai, ypatingai italai ir prancūzai, jau buvo linkę nusileisti visagalinciam žemes valdovui.

Tada tai savo tamsioje ir drėgnoje Savonos kalėjimo vienutėje popiežius atsiminė garų krikščionių laimėjimą prieš turkus ties Lepanto. Tą laimėjimą, kaip sakoma, suteikė krikščionims Marija. Atsiklaupęs ant šaltų akmenų, Popiežius Pijus VII padarė įžadą, kad iškilmingai apvainikuos Savonos katedros Šv. Mergelės paveikslą, pavesdamas Jai katalikų Bažnyčią šiuo sunkiausiu jos istorijos momentu. Tai įvyko tik kelios dienos prieš didįjį Napoleono pralaimėjimą prie Leipceigo, kai anot istorikų, «ginklai patys krito iš kareivių rankų»; po to imperatorius Napoleonas pasirašė du akta: vienu atsisakė Prancūzijos imperijos sosto, antru — gražino laisvę popiežiui.

Pijus VII išpildė pažadą. 1814 m. gegužės 24 d. grįžo iš kalėjimo atgal į Romą triukšmin-

giausiai miniu sutiktas ir jau tą pačią dieną paskelbė Marijos Krikščionių pagalbos šventę. Gi Napoleonas buvo šventos Elenos saloj kalinys, kuriam duris į laisvę atidarė tikrai mirtis, kai to panorėjo Dievas.

Ir vėl apvaizda pastatė prieš galingųjų sostus antrą Pijų, tokį pat baltą ir silpną senelį, kuris turėdintis niekšingus fariziejus. Pasaulis, kaip Napoleono laikais, taip ir dabar — šiomis dienomis — nustebo dėl tos drąsos, su kuria Vatikanas pakėlė balsą prieš Vokietijos katalikų persekiojimą ir naujosios pagonybės apaštala kanclerį Hitlerį.

Vokietijos diktatorius, lygiai kaip Napoleonas, nenėgsta, kad jam kas prieštarautų. Ir niekas ligšiol neišdrįso to daryti. Dėl to Hitleris apsiprato su sutarciu laužynu. Jis atsimetė nuo Versalio sutarties ir Prancūzija tik plačiai ir kvailai nusišypsojo, nes prieš augančią III Reicho galybę bijojo prasižioti, kad apgintų teisę; Hitleris Vokietiją vėl apginklavo, įvesdamas nuolatinę ir visiems prijamą karo tarnybą ir kovos lektuvus ir kvailas prancūzas dar kvailiau šypsojosi; Hitleris okupavo Reino kraštą — etė kvailai šypstosi jau ir anglas su belgu. Tik, štai, lyg perkūnas iš giedro dangaus: 44 hektarų valstybės valdovas, į patalą sunkios ligos parblokėtas senelis Romos popiežius; atvirai ir griežtai, nieko į vatą nevyndodamas ir lyg kirviu kiekvieną žodį nukirsdamas, prieš visą platų pasaulį pareiškė, kad Vokietijos vyriausybė negerbia sutarčių, jas be atodairo laužo, klastoja faktus ir persekioja katalikus; prisidengus konkordatu, skiepija naują pagonišką tikėjimą.

Raudoniau už virtą vėžį turėjo parausti pasaulio galingieji ir teisės «sargai» su Tautų Sąjunga prysaky dėl Katalikų Bažnyčios Vado ductos jiems pamokos. Visas pasaulis dar kartą įsitikino, koks didelis autoritetas stovi ant Petro uolos! Tik jis vienas niekad nepalenkė ir niekad nepalenks savo galvos prieš žmonių kūno ir sąžinės despotus. Joo katalikai šiandien trjmfališkai didžiuojasi. Pagaliau, bent vienas žmogus pasauli dar šiandien vergiškai nešliaužioja diktatorių sosto pakoju ir, kai reikia, pakelia balsą už tuos milijonus prislėgtų, kurie patys jau nebeturi jokio balso, ir kuriems iš visų plačių žmogaus teisių liko tik viena: tyliai ir neškundžiant numirti..

Visų katalikų pareiga savo malda stiprinti visus dėl įsitikinimų persekiojamuosius, ir tą, kuris juos su tokiu patvarumu ir drąsa užtaria ir gina.

K r s p .

NEPLANINGOS EMIGRACIJOS NUOSTOLIAI

Emigrantas turėdavo ne tik kelionės išlaidas užsimokėti, bet ir Amerikon nuykęs turėdavo tiek tiek pinigų parodyti. Nuo pat emigracijos pradžios iki šių laikų visi mūsų emigrantai turėjo išleisti kelionėms ir nušvežti parodymai arti 40 milijonų dolerių. Tiesa, didelė jų keliaudavo anksčiau emigravusių savo giminių lėšomis, tad iš Lietuvos išvežtų pinigų suma bus žymiai mažesnė, o ta tikriausia net su procentais yra Lietuvos sugrąžinta pavaldė dovanų ir pašalpų giminiams ir draugams bei gausių aukų visuomenės įstaigoms.

Kas kita nuostoliai padaryti išvežant rinktinis, sveikiausius, drąsiausius, didesnes iniciatyvos žmones pačiame geriausiame amžiuje, dažnai vaikams tarp 18 ir 21 metų. Silemsis žmonėms gali būti dvejoja kaina: lietuviška ir amerikoniška. Lietuvos kaimo sąlygomis prieš karą užauginti žmogų iki 16 metų kainavo labai mažai: gal iki 2.000 litų, o Amerikoje tai kainuodavo apie 17.000—20.000 litų, taigi 9 ar 10 kartų brangiau. Toks pat skirtumas ir eksploatacijoj žmogaus fizinio darbo: kai Amerikos darbininkas uždirdavo per metus apie 600 dolerių, tai mūsų kaimo darbininkas vargiai uždirdavo per metus 50 ar 60 dolerių. Tad Lietuvoje pasilikę tie visi darbininkai vos būtų galėję šiaip taip save pramaitinti ir šokiats tokias skarmalėis savo kūną aprėdyti, bet apie normalinę, švariai pragyvenančią šeimyną, apie prasigyvenimą buvusiomis ir esamomis sąlygomis daugumai galima tik svajoti. Jų pasilikimas Lietuvoje gal būt dar pabloginęs darbo sąlygas visiems darbininkams, nes, esant daug rankų, jų darbas būt buvęs dar pigesnis, pragy-

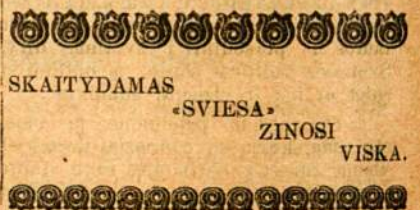
venimas dar skurdesnis. Kas kita Amerikoje. Ten tukstanciai kumecių ir bienuomenės vaikų virto pasiturinčiais žmonėmis, gerai pavalgiusiais ir apsi-rėdžiusiais ir išgalinciais net savo giminės sušelpi ir virsti svarbiu faktoriu Lietuvos kovoje už savo tautinę kultūrą, už laisvę ir galop už nepriklausomybę. Tad pusę milijono jaunų Lietuvos žmonių galima kainuoti dviem kaimom: Lietuvoj juos užauginti kainavo apie 100 milijonų dolerių, bet Amerikon perkeltų jų kaina galėjo pakilti iki milijardo dolerių! Tas pats su jų darbu ir uždarbu. Metinis jų uždarbis Lietuvoje būtų buvęs apie 25 ar 30 milijonų dolerių, o Amerikoje jau 300 milijonų dolerių, žinoma skaitant, kad visi jie suaugę ir visi dirba. Bet paprastai nei Lietuvoje, nei Amerikoje visi jie negalėjo dirbti ir gauti algą. Tačiau prie didelio noro ir taupymo, Amerikos darbininkas gali į metus lengvai tiek sutaupyti, kad užlaikyti dar vieną šeimyną Lietuvoje. Pasitaikydavo tokių, kurie taip ir darydavo, bet jie, žinoma, tik išimtis.

Politinės ekonomijos viena teorija skelbia, kad gyventojų tankumas padidina šalies turtus ir galybę. Bendrai ši teorija teisinga, tačiau ir ji turi išimčių. Jeigu ji būtų visose sąlygose teisinga, tai Kinija būtų ir turtingiausia ir galingiausia pasaulio valstybė, prieš kurią visi galiūnai galvas lenktų; ir Indijos tuomet anglai nevaldytų; jie iš ten ekspreso greičiu išsikraustytų. Bet yra apystovų, kuriose gyventojų tirstumas kartais reiškia jų suelgetėjimą ir valstybės silpnėjimą. Darbininkų

gausumas pakelia krašto galybę, kultūrą ir padidina turtus tik tuomet, kai jei turi pakankamai ir produktingo darbo, kurs duoda aiškų pelną ne tik darbdaviui, bet ir darbininkui. Jei darbininkai maža ar kartais nieko neuždirba, tai jų muskulinė energija pūva panašiai, kaip ir apleistos dirbtuvės mašinos ir įrankiai. Bet darbo energijos pūvimas kraštui ir tautai yra pavojingesnis negu mašinų gedimas, nes gadina socialinę atmosferą ir ruošia pyrokseolino statines po visu socialiniu organizmu. Štai Anglijoj uždarbiai dideli ir pragyvenimo normos aukštos, bet po karo nuo vieno milijono iki dviejų milijonų darbininkų neturi darbo. Jie sudaro anglams neįsirišamą klausimą. Į kolonijas jie daugumoje visai netinka, nes pramonės darbininkai nemoka ir nemėgsta ūkio darbo, mėkenčia kaimo izoliacijos ir nėra pasiruošę išvargti pirmuosius naujakurio labai didus vargus. Anglijai visai būt gera porą milijonų darbininkų kur nors eksportuoti, bet šių laikų jos išlepintas darbininkas negalima eksportuoti į žemesnių pragyvenimo normų šalis — Jungtinės Valstybės — anglų įsileidžia tik 34.000 per metus. Lietuvos kaimas turi dabar žmonių pertekliaus apie 300.000. Sienapiūtės ir rugiapitūtės trumpu sezonu mūsų kaimo darbininkas padienis uždirba 5 litus per dieną ir gauna valgį. Tačiau berno metinė alga prie viso užlaikymo svyruoja tik

tarp 300 ir 400 litų. Išskyrus didžiąją vasaros darbymetę, visur toliau nuo didesnių miestų lengvai gaunamas darbininkas už 2 ar 3 litus per dieną be valgio. Argi galima laikyti tokį uždarbį pakenciamu? Ir ar galima už jį reikalauti našaus ir sąžiningo darbo? Juk už tuos pinigus jis negali tinkamai pakurenti savo pečiaus — pilvo, be ko jis virsta paniūrusiu, sustingusiu, vos pakrutančiu sutvėrimu. Ir vėl, argia li jis nesvajoti apie raudoną revoliuciją, apie svieto lyginimą, kai aplink mato vis dėlto ir pasiturinčių žmonių, o kine jam parodo, radio ir laikraščiui jam praneša, kad kažkur tolimose žemėse darbininkas daug geriau gyvena, automobiliais važinėja, gerai valgo, gerai geria, o jam, skurdžiui, tik užjautą siūndia. Ir kol valstybė ir tauta galingomis ir tiksliomis pastangomis nesukurs žymiai geresnių darbo apystovų ir uždario progų, tai labai sunku pasakyti ar tikrai mūsų kraštas turi nuostolių išleisdamas sveturtūkstančius emigrantų, kuriems namie palikusiems ir nekalkėk apie patriotizmą: skurdžius ir alkanas patriotizmu nepersilima jokioj šaly.

(Bus daugiau.)

PASAULINĖS ŽINIOS

Olandijos seimo rinkimai

Gegužės 26 d. Olandijoje įvyko seimo rinkimai. Rinkimų rezultatai: katalikai gavo 31 vietą, socialistai—23, antirevoliucionieriai—17, krikščionys—8, federalai—4, radikalai—6, komunistai—3, kalvinistai—2, fašistai ir krikščionys demokratai—2. Olandijoje neturi pasisekimo nei komunistai, nei fašistai.

Argentinoje uždaro žydų mokyklas

Argentinoje policija uždarė 11 žydų mokyklų ir suarėštavo tų mokyklų mokytojus. Policija susekė, kad tose mokyklose vaikai buvo mokomi komunizmo mokslo.

Šauks nusiginklavimo konferencija

Amerikos J. V. prezidentas Roosevelt seniai jau galvoja sušaukti pasaulio nusiginklavimo konferenciją. Tai minčiai pritaria ir... Mussolini.

Atsakys Čikagos kardinolui

Čikagos kardinolo pamokslu Vokietija yra daugiau sujudinta, negu buvo galima tikėtis. Tuo tikslu ši sekmadienį Vokietijos ministeris Gobelssas pasakys kalbą, kurią transliuos visos Vokietijos radio stotys, nukreiptą prieš Čikagos kardinolą Mundelin.

Krašto Apsaugos ministeris Italijoje

Iš Berlyno pranešama, kad šiomis dienomis Italijoje važiuoja vokiečių krašto apsaugos ministeris Blombergas, "aplankyti italų ginkluotąsias pajėgas".

Sunki Austrijos padėtis

Paskutiniiais keliais metais Austrijos didžiausias nepriklausomybės priešas buvo ir yra Vokietija, kuri nesiskaitydama su priemonėmis, nori Austriją prijungti prie Vokietijos. Tuo tikslu Austrija buvo labai suartėjusi su Italija. Ir kai 1934 m. buvo nužudytas Austrijos kancleris (tai pašarė hitlerininkai), tai Italijos kariuomenė buvo suvilkta prie Austrijos—Vokietijos sienų. Bet dėl pakitėjusių politinių aplinkybių Italija susigiminiavo su Vokietija ir Italija nori sušvelninti Vokietijos Austrijos santykius, bei surišti tam tikromis sutartimis. Bet Austrijai kiekvienas suartėjimas su Vokietija grūdoja dideliais pavojais (sigiletų hitlerizmo įtaka) netekti nepriklausomybės. Austrijos šiandieninė užsienio politika yra labai sunki.

Lenkijos ir Rumunijos santykiai gerėja.

Praejusiais metais lenkų užsienio reikalų ministeris Beckas lankėsi Rumunijoje, kur buvo nuosirdžiai sutiktas. Šių valstybių draugingumų yra suinteresuota ir Prancūzija. Artimesniam bendradarbiavimui šių valstybių ypatingu klibėčiu uematyti.

Belgija eina su Anglija ir Prancūzija.

Belgija gerai pamena 1914 metus, kada ji Vokietijos buvo neteisėtai užpulta ir visas kraštas smarkiai nuteirotas. Todėl santykiuose su Vokietija Belgija laikosi labai šaltai. Didelio nuosirdumo parodo Anglijos bei Prancūzijos atžvilgiu. Anglijai ir Prancūzijai gr. žiai sugyventi su Belgija yra svarbu, todėl tiek Anglija, tiek Prancūzija, nori gauti patikrinimą, kad karo metu neeis per savo žemes žygiuoti, į vieną kurių minėtų valstybių Vokietijos kariuomenėi. Šių trijų valstybių suartėjimu Vokietija nepatenkinta.

Taigi Vakarų Europoje du frontai tarp savęs lenktyniuoja: Vokietijos—Italijos ir demokratiškųjų kraštų Anglijos—Belgijos—Prancūzijos.

Ispanijos Vidaus Karas

TAUTU SAJUNGA SPREŠ ISPANIJOS KARO KLAUSIMĄ

Juo toliau, juo karas Ispanijoje darosi žiauresnis. Žudomi jau net civiliai žmonės, moterys ir vaikai. Deginami miestai ir beširdiškai naikinamas šimtmečiais sukurtas ispanų tautos turtas. Dėl vykstančių Ispanijoje žiaurumų įsikišo Tautų Sąjunga. Ypatinai Anglija deda pastangas, kad kaip nors užbaigtų šią baisiąją Ispanijos tragėdiją. Neitravimo komisija Londone išdirbo karo baigiamo planą ir patiekė svarstyti Tautų Sąjungai. Ši-

tuo planu norima paskelbti karo pailubas ir evakuoti visus svetimšalius savanorius iš Ispanijos teritorijos po priežiūra neitravimo komisijos. Ar bus tas planas priimtas, nežinia. Tam planui priešinasi Valencijos vyriausybė, kuri nenori turėti jokių derybų su sukilėliais. Tačiau Anglija dėsianti pastangas, kad, vis dėlto, baigti Ispanijos karą, kuris jau tęsiasi vienuoliką mėnesį.

Žinios iš Ispanijos karo frontų

Telegramų pranešimu žiniomis, karo veiksmai intensyvesni pasidarė jau ne be tik Baskijoje, kur gen. Franco kariuomenė veržiasi į Bilbao miestą, bet ir kituose, kaip Guadalajara, Asturijoje ir kt. Sukilėlių pranešimai iš Viktorija sako, kad sukilėlių kariuomenė jau visai pasiruošusi daryti paskutinių ir galutinę puolimą ant Bilbao. Sukon-

centruotos didžiausios sukilėlių jėgos laukia tik patį gaus momentu. Tai taip praneša sukilėlių radio. Aple Guadajara vyriausybiniškai esą paėmę keletą miestukų ir čia sustiprinę savo pozicijos, o Asturijoje sukilėliai smarkiai sumušė vyriausybinius. Žodžiu, kad vienį kitus muša, o galo tam nėra.

Nuteisė susaudyt vokiečių lakūnus

Baskų militarinis tribunolas nuteisė susaudyti du vokiečių lakūnus Kinde ir Schultz, kurie buvo paimti nelaisvėn. Šitie lakūnai dar nesusaudyti,

nes Anglija, Francija ir Vokietija prašė baskų prezidento Aguirre pasigalėti lakūnų ir dovanoti jiems gyvybę. Laikiniai mirties bausmės vykdymas atidėtas

Mirė John Rockefelleris

Gegužės 23 d. Floridos estade (Amerikos J. V.) savo dvare Dayton Beach, mirė garus turtuolis, vadinamas "žibalo karalium", John Rockefelleris, sulaukęs 98 metų amžiaus.

Rockefelleris buvo turtingiausias žmogus Amerikoje, jam priklausė žibalo kasyklos, geležinkeliai ir kt. biznio įmonės. Rockefelleris įgyjęs milijonų dolerių turtus, nesigailėjo jų labdarybės ir mokslo tikslams. Daug milijonų dolerių jis yra davęs visokioms mokslo ir labdarybės įstaigoms. Rockefellerio vardu yra daug įvairių institutų ir kolegijų.

Numušė 4 lėktuvus

Sukilėliai praneša, kad jie numušė 4 vyriausybinių lėkė iš Barcelonos į Bilbao.

Naujas kandidatas į prezidentus.

Iki šiol buvo žinomas tik vienas kandidatas į Brazilijos respublikos prezidentus — tai Armando de Salles Oliveira nuo Demokratų. O šią savaitę respublikonai paskelbė savo kandidatą — José Americo.

Veš emigrantus.

Brazilijos vyriausybė šiais metais numato atsigabenti iš Lietuvos daug emigrantų lauk darbams dirbti. Pradžiai jau susitarė su Lietuva ir greitai laiku pirmoji grupė lietuvių šeimynų išvyks iš Lietuvos.

Atidaryta Paryžiaus paroda.

Gegužės mėn. 24 d. Paryžiuje iškilmingai tapo atidaryta tarptautinė Paryžiaus paroda. Atidarymė dalyvavo valstybės prezidentas, vyriausybės nariai ir užsienio diplomatai.

Vos nenuskandino vokiečių laivą

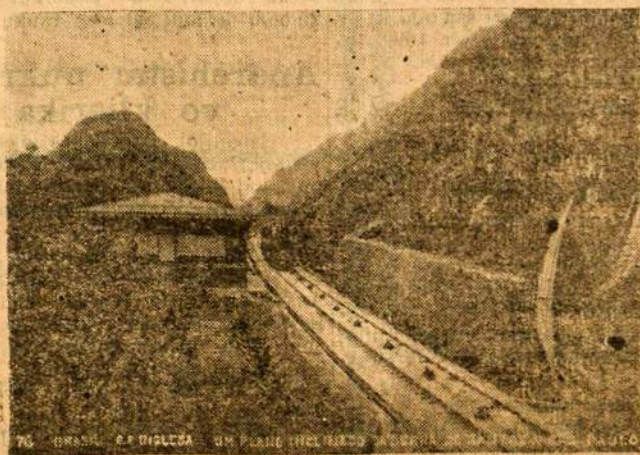
Vokiečių karo laivas, kuris stovėjo Ispanijos uoste Palma, gavo keletą bombų iš vyriausybinių lėktuvų ir vos jo nenuskandino. Vokietija pareiškė Ispanijos vyriausybei protestą, kad vyriausybiniškai bombardavo vokiečių laivą, kuris kontroliuoja Ispanijos rubežius. Ispanijos vyriausybė atsakė, kad kontrolės laivas turėjo būti 10 mylių nuo sausžemio, o ne Ispanijos uoste.

SKAITYDAMAS

SVIESA

ZINOSI

VISKA.

VAIZDAS TARP SANTOS IR SÃO PAULO.

Žydų klausimas Lenkijoje

Žydų klausimas sudaro Lenkijai didžiausią problemą. Antisemitizmas kres-te auga. Patys žydai nielu noru ryžtasi emigruoti, bet ne visados suranda vietą.

Neseniai Brastoj (Brzese) buvo toks kruvinas įvykis. Vienas policininkas šėjo į žydo mėsaininko krautuovę ir susiginėjo dėl "košero". Žydas smogė peiliu policininkui ir nudejo vietoj. Iš to kilo pogromas, per kurį 4 žydai užmušti ir apie 40 sužeisti. Pogromai pakartoja ir kituose miestuose.

Lenkų užs. reikalų ministeris Beckas, pravažiudamas pro Paryžių tarėsi su Prancūzų vyriausybe dėl Madagaskaro salos apgyvendinimo žydais. Prancūzų vyriausybė palankiai žiūri į žydų emigraciją ir, galimas daiktas, kad prasidės nauja žydų emigracija iš Lenkijos į Madagaskarą.

Atsidarė Paryžiaus paroda

Gegužės 24 d. Paryžiuje, dalyvaujant prezidentui, ministeriams ir užsienio atstovams, atidaryta tapo tarptautinė Paryžiaus paroda.

Grizo į bažnyčią komunistų vadas

Į Katalikų Bažnyčią grizo buvęs Ispanijos komunistų jaunimo sąjungos generalinis sekretorius Don Enrique Matorras. Kodėl tai padarė, jis aiškina tuo, kad pažinęs komunizmo tikslus ir veikimą įsitikino, jog komunizmas neišspręs socialinio klausimo ir kad tikras jo išsprendimas yra tik Kristaus evangelijoje. "Darbininkai", jis sako, "nėra blogi žmonės, bet jie reikalauja geresnių gyvenimo sąlygų. Komunistai juos suvedžioja. Jie nesirūpina darbininkų reikalais, bet tik savo partijos suivirtinimu."

Jis buvo katalikiškai auklėtas, bet beskaitydamas blogus rašius pradado tikėjimą ir prisidėjo prie komunistų. Jis buvo komunistų laikraščio Ispanijoje, "Mundo Obrero" redaktorius ir visa širdimi atsidavęs komunizmui. Jis sako: "Nebuvo Ispanijoje tokio komunistų laikraščio ar žurnalo, į kurį aš nuo at nebūčiau rašęs. Savo kalbose aš kurstydavau žmones prie neapykantos ir sukilimų. Bet mano siela leškojo vis ko tai aukštesnio ir niekas jos nepatenkino. Aš pradėjau skaityti šventąjį raštą, ir juo toliau skaiciau, tuo geriau pradėjau suprasti Kristaus mokslo naudingumą." Sugrįžęs prie Bažnyčios jis viešai per spaudą apgailestavo savo klaidą ir kviečė kitus komunistus priimti Katalikų tikybą.

Rusų mokslo ekspedicija

Rusų mokslininkai išvyko į šiaurės sąsaulį daryti mokslinius tyrinėjimus. Mokslinė rusų ekspedicija pasiebeveik patį šiaurės pilių.

Birželio 5 dieną (šeštadienį), Vyskupo Motiejaus Valančiaus v. mokykla ruošia puikų

Vakara

mokyklos salej, rua Banderantes, 474. Bus suvaidinta graži komėdija

"GETEBE"

Po vaidinimo, chorvedžio J. Stanlino vadovaujamais mokiniais, choras padainuos keletą gražių dainėlių. Mėniskai programai pasitarus, bus linksmi žaidimai ir šokiai. Pradžiai lygiai 8 valandą vakaro. Pakvieltinai pasirūpina visi iš anketo pas mokyklos vedėją ir Tėvų Komitetą.

Tėvų Komitetą.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

KARIUOMENĖS SU VISUOMENE SUSIARTINIMO SVENTE

Praejusį sekmadienį visoje Lietuvoje buvo kariuomenės su visuomene susiartinimo diena. Svėntės programą sudaro įskilmingos pamaldos kariuomenės paradas, koncertai, vaidinimai. Šią dieną visuomenei leidžiama lankytį kareivines. Pažymėtina, kad Lietuvoje, kiek kariuomenei, tiek jos ydams, ruošiamas daug simpatijų, bei tikro nuosirdumo.

LEKTROS BYLA LAIMĖJO KAUNAS

1922 m. su viena svetimašalių bendrove buvo pasirašyta Kauno miesto savivaldybės sutartis, sulig kuria ta bendrovė gavo teisę ilgiems laikams eksportuoti Kaunui elektros energiją. Laimėms pakitėjus elektros kaina Kauno mieste pasidare per aukšta. Ir paskutiniu laiku elektros stoties savininkai nesutiko mažiau imti kaip 3 milieisus už kilovatą (6 kart brangiau, kaip São Paulo mieste).

Kauno miesto savivaldybė nutarė nutraukti sutartį. Visas reikalas atsiūlė Apygardos Teismui. Bylą laimėjo savivaldybė. Teismas nustatė, kad dabartiniu metu negalima brangiau imti už elektros kilovatą šviesai, kaip po 47 centus (apie milieisą 200 reišų) ir dirbtuvėms po 35 centus.

Bylą laimėjus, hidroelektrinės stoties statymas pasidarė neįsivengiamas.

PAVASARININKU 25 METU JUBILIEJUS

Siemet sueina 25 metai, kai yekia Lietuvos atgimime ir nepriklausomybės kovose svarbią rolę suvaidinusių katalikiškojo jaunimo sąjunga, dabar federacija, «Pavasaris». Pavasarininkų vadovybė ta proga paskelbė jubiliejinį metus, kurie prasidėjo gegužės 2 d.

LIETUVOS KRIKSTO 550 JUBILIEJUS ISKILMĖS BUS MINIMOS 1938 METAIS

Siemet sukanka 550 metų nuo Lietuvos krikšto. Per eucharistinį kongresą Kėdainiuose bus pradėti jubiliejiniai metai, tačiau didžiausios šiu svarbių su kaktuvių įskilmės įvyks 1938 metais, t. y. 550-tais metais nuo pirmos vyskupijos įsteigimo. Įskilmės bus sujungtos ir su Lietuvos nepriklausomybės 20 metų minėjimu. Siemet Lietuvos krikšto sukaktuvių proga rengiamasi įsileisti kelis mokslinius veikalus apie krikščionybę Lietuvoje.

J. E. Vilkauskio vyskupijos vyskupas Koadjutorius Mečislavas Reinyš, «Pavasario» Federacijos Protektorius—Globėjas, birželio m. pirmomis dienomis vyks į šiaurės Ameriką, kur dalyvaus šiais metais Amerikos lietuvių suvažiavimuose.

J. E. labai daug šloėjasi jaunimo auklėjimo reikalais.

Grįžę 1934 m. iš Rusijos bolševikų «rojaus» lietuviai kunigai. Viduryje su lazdele senelis lietuvis vyskupas Matulionis, kuris kelius metus buvo kalnainas bolševikų kalyjimuose. Žiemos metu, esant dideliems šalčiams, Vysk. Matulionis, kaip ir visi kiti kaliniai, buvo varomi į miškus medžių kirsti.

PROJEKTUOJAMA PRIEPLAUKA ŠANČIUOSE

Be nuolatinės prieplaukos prie Žaliojo tilto Vandens kelių rajonas ir garlaivių savininkai planuoja atidaryti trečią Kauno prieplauką Šančiuose arba Panemunėje. Dabar tyrinėjama, ar tokia prieplauka apsimokėtų laivų savininkams.

PRASIDĖJO STATYBA

Kauno mieste daug kur matyti statant naujus namus. Zaliajame Kalne tokia intensyvi statyba, kad keletas mūrinių namų, kurie statyti buvo pradėti tik šį pavasarį, dabar jau baigiami.

BUTŲ TRŪKUMAS KAUNE

Šiuo metu A. Panemunės kurorto jau išnuomos visos vilos ir beveik visi kambariai kituose namuose. Panašus reiškinys ir kituose kurortuose. Kauno mieste taip pat jaučiamas gerų butų trūkumas. Manoma, kad baigiamu įrengti ir naujų namų statyba tą trūkumą kaip nors pašalins.

IR KAIMAI STATYS VILNIAUS KRYŽIUS

Gauta žinių, kad ne tik miestu, bet ir kaimų organizacijos rengiasi statyti Vilniaus kryžius. Daug senų, supuvusių ir griūvančių kryžių pakelėse bus pakeisti naujais Vilniaus kryžiais.

KIEK YRA LATVIŲ MOKYKLŲ LIETUVOJE

Latvių m-lų Lietuvoje yra 13 su 18 komplektų, be to, 1 atskiras komplektas prie lietuviškos m-l-os. Mokinių 476. Pagal gimtąją k. pr. m-l-os mokinių latvių yra 1099. Be to, yra 1 vid. m-la.

KIEK SAVIVALDYBĖS PASTATĖ TILTŲ

Iki 1935 m. Lietuvos savivaldybės pastatė 768 tiltus iš viso 10.200 ts. metrų ilgio. Daugiausia tiltų pastatė Šiaulių, Panevėžio ir Biržų apskričių savivaldybės, o mažiausia — Alytaus, Mažeikių ir Seinų. Paskutiniais metais savivaldybės pradėjo mažiau statyti tiltus, daugiau rūpindamos mokyklų statyba.

Valencija. E. Havaso žiniomis iš Murcijoje, to miesto darbininkų kvartale viena moteris pagimdė septynis vaikus ir tuč tuojau po to mirė.

Kominternas jau Paryžiuje?

BALANDŽIO 21 IVYKO PIRMASIS POSEDIS

Prancūzų komunistų dienraštis «Humanité» tarptautinio komunistų partijos atstovų suvažiavimo vardu paskelbė atsisaukimą, kviečiantį padėti Ispanijos raudoniesiems. Šis suvažiavimas įvyko balandžio 21 dieną Paryžiuje. Atsisaukimas pasirašytas Prancūzijos, Anglijos, Cechoslovakijos, Lenkijos, Olandijos, Belgijos, Jugoslavijos, Austrijos, Šveicarijos, Danijos, Norvegijos, Liuksemburgo ir Jungtinių Amerikos Valstybių komunistų.

ECHARISTINIAI METAI VENGRIJOJE

Ateinančiais 1938 m. Vengrijos sostinėje, Budapešte įvyks Tarptautinis 34-tas Eucharistinis Kongresas. Didesniam sužadintam religio sąjūdžio, bei geresniam prisiruošimui vengrų tautos Eucharistiniam Kongresui, praėjusį sekmadienį Vengrijoje buvo paskelbti Eucharistiniai metai, kurie tęsis ligi kitais metais įvyksiančio Tarptautinio Eucharistinio Kongreso. Budapeštas turi apie milijoną gyventojų.

HITLERININKAMS NEPATIKO KARDINOLŲ PAMOKSLAS

Nesenai Čikagos Kardinolas Mundelin, pasakė smarkų pamokslą apie katalikų persekiojimą Vokietijoje. Kuris labai nepatiko hitlerininkams. Vokietijos pasiuntinys Čikagoje pareiškė protestą. Taip pat ir ambasadorius prie Vatikano, minėtas kardinolą skundė popiežiui. Matyt, hitlerininkai nori, kad žvėrišką jų elgesį visi girtų, ir kad nieks neparodytų pasauliui nekaltų žmonių krauju suteptų rankų.

Anarchistai nukryžia- vo klieriką

Ispanijoje, Barcelonos mieste, gyventojai matė labai šurpų vaizdą. Komunistai miesto gatvėmis į rinkos aikštę vilko 18 metų vyrą, vietinės seminarijos, auklėtinį. Atvilkę aikštėn jie suvaidino Pontijaus Piloto teisną. Pastatę ant stalo klausinėjo, kas jis toks esąs. Auklėtinis drąsiai atsakė, kad jis yra Barbastro seminarijos klierikas. Po to, anarchistų vadas, nusiploves rankas, klieriką pasmerkė nukryžiuoti. Nelaiminga auka čia pat buvo nurengta ir vinimis prikaltą prie kryžiaus. Paskutinį kankinio žodžių buvo: «Jėzau aš mirštu dėl Tavo meilės ir ispanų tautos garbės». Nukryžiuotąjį pribagė akmenimis.

LENKAI TEBESKLEIDŽIA PRAMANY TAS ŽINIAS APIE LIETUVĄ

Kaunas. E. Iš lenkų šaltinių buvo paskleista žinia, kad Lietuvoje esąs ginklų fabrikas, kuriame dirba, atsien, kontroliuoja Sovietų inžinieriai ir kiti kokie specialistai. Ta žinia yra perdėm pramanyta. Autoritetingi Lietuvos sluoksniai ją laiko vaizduotes padarų ir ją priskiria prie tų klaidingų žinių, kurias paskutiniu metu tie patys šaltiniai sistemingai skleidžia apie Lietuvą.

KIEK LIETUVOJE RADIO ABONENTŲ

Siemet kovo 31 d. Lietuvoje iš viso buvo 38.838 radio abonentai. Detektorinių buvo 9.979, baterijinių—7.547 ir tinklinių — 21.776. Kaune detektorinių aparatų buvo užregistruota 477, baterijinių — 221 ir tinklinių — 8.628; Klaipėdoje: detektorinių — 39, baterijinių — 366 ir tinklinių — 4.436, o kitose vietose: detek. — 8.863, baterijinių — 6.960 ir tinklinių — 8.713.

«Figaro» ta proga pastebi, kad 17 valstybių komunistų atstovai šį kartą posėdžiavo ne Maskvoje, kaip būdavo visada, bet Paryžiuje. Tai esąs ryškus įrodymas, kad ligi šiol sklidę gandai, jog kominternas bus perkeltas iš Maskvos į Paryžių, dabar virto tikre nybe. Laikraštis toliau pastebi, kad ryšium su vyksiančiais nenormalumais Sovietų Rusijoje, kominterno likimas Maskvoje pasidarė nepageidaujamas ir todėl jis perkeltas į Paryžių. Turimomis laikraščio žiniomis, oficialiai kominterno perkėlimas nebūsimas paskelbtas.

MIRDAMAS KARTOJO NUZUDYTOJŲ ZODZIUS

Ispanijos sukilėliams užėmus vieną kaimą, beveik visiškai sugriautame name buvo rastas artilerijos sviedinio skeveldrų į krūtinę sužeistas milicinikas, kuris paprašė jam atvesti kunigą. Prieš mirdamas jis viešai pareiškė, kad savo raukomis yra nužudęs 32 kunigus. «Kitų žmonių, kuriuos aš nužudžiau, skaičiaus neatsimenu. Jie visi mirė drąsiai. Paskutiniai jų žodžiai buvo — tegyvuoja Kristus—Karalius». Kunigo, kurį jis suteikė su Dievu, jis buvo anksčiau nužudęs tėvą ir du brolius.

«Jis man suteikė paskutinį patarimą, ir dar pasmels. Atleiskite man visi. Mirtį aš sutinku kaip savo nuodėmų išpirkimą. Tegyvuoja Kristus—Karalius. Toki buvo atgailojančio miliciniko paskutiniai žodžiai.

ATSAKYS ČIKAGOS KARDINOLUI

Čikagos Kardinolo pamokslu Vokietija yra daugiau sužadinta, negu buvo galima tikėtis. Tuo tikslu šį sekmadienį Vokietijos ministeris Gobelsas pasakys kalbą, kurią transliuos visos Vokietijos radio stotys, nukreiptą prieš Čikagos Kardinolą Mundelin.

LIETUVI KATALIKE!

Jau galima gauti lietuviškų maldaknygių. Moderniška išvaizda, gražios maldos, gryna lietuvių kalba ir prieinama kaina.

Specialiai maldaknygės jaunuimui ir mokyklų vaikams.

Kreiptis į savus kunigus — Villa Zelinoj ar šv. Antano do Pary bažnyčioje. Galima sekmadieniais — prieš ir po pamaldų.

„Šviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retire — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — S. Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas «Šviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — rua Coronel Moraes, 269.

RIO DE JANEIRO MIESTE «ŠVIESA»
GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidares dailės — taisybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir t. t. ant drobės alejiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.

LIETUVIAI! Visi kaip vienas skaitykite „ŠVIESA“

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išėiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit „Šviesą“

„Šviesa“ yra tikriausias kiekvieno lietuvio išėivio draugas ir tarėjas.

«Šviesa» gyvūdena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

«Šviesa» lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsiroškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išėma.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siūsti Redaktořiaus vardu.

Dr. B. K. Chipiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOŠ UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193, 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Efigenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydyimas triperio, bei sifilis.

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMATIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERŲ. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERŲ LIGŲ. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. Kalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salė 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠCAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, įpotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

VAISTINĖ PASSERINI REKOMENDUOTINA VISIEMS LIETUVIAMS VAISTINĖ.

Patarnavimas sąžiningas ir patikimas. Įvairus pasirinkimas vietinių ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

Galimà kreiptis ir naktį.

Rua Silva Pinto 263 :: Phone 5 3584

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Pamaldos

ŠI SEKMADIENI GEGUZĖS MĖN. 30 DIENA PAMALDOS BUS:

Villa Zelinoj Sveto Juozapo bažnyčioj 7 ir 10 val. ryto (ne 11 val.)
Šv. Antano do Pary bažnyčioj 11 val. suma.

FRIGORIFIKE LANKĖSI KUNIGAS RAGAŽINSKAS

Geguzės m. 21--24 dienomis Frigorifico lietuvius aplankė São Paulo lietuvų kolonijos kapelionas kun. Ragažinskas. Buvo lietuviams atlaikytos dišios, pasakytas pamokslas, išklaudyta išpažinčių. Taip pat lankėsi ir lietuvų gyvenamus butus. Ilgesnį pasikalbėjimą turėjo pas p. J. Mackų, kur buvo susirinkęs didesnis lietuvų būrelis, ir vakarais pas. Stokną, kur nemaža susleidavo apylinkės lietuvų.

Visi lietuviai labai prašė, kad kun. Ragažinskas vėl neužilgo atlankytų Frigorifico lietuvius.

Frigoriftietis.

Red. past. Platesnį Frigorifico lietuvų gyvenimo vaizdelį duosime sekančiame Nr.

IŠ MOKOS PADANGĖS

GREIT TURĖS NAUJA PIANA

Kiek ankščiau, «Vilties» S-gos Mokos skyrtuje iškišo samanymas įsigyti nuosavą naują pianą. Nes su senu, išklebu ju pianu negalima tinkamai pasiruoti nei bažnytinėms giesmėms, nei įvairioms viešoms pramogoms. Skyriaus Valdyba šiam reikalui pradėjo rinkti aukas lietuvų tarpe ir lėka visuomenės duosnūnani, trumpu laiku jau surinkti pradžiai reikalingi pinigai. Valdyba su p. chorvedžiu J. Stankūnu apžiūrėjo ir išrinko tinkamą pianą, šiomis dienoms bus galutinai sutarta dėl sąlygų ir pianas tuojaus bus atgabentas į «Dr. V. Kudirkos» v. rūmus. Trukštamus pinigus viltiečiai mano ir toliau rinkti aukomis ir iš pramogų rengimo bei tikimasi, kad šį kilnių viltiečių samanyną parems ir kitos organizacijos. Be to, paskutiniam skyriaus V-bos posėdy bavo svarstyti ir kiti organizaciniai reikalai, išreikšta pageidavimas, kad visgi reiklia vienu kin ar kitoku būdu būtų priemonių ir eiti prie visos jaunimo s-gos «Vilties» suvienijimo, nes kiekvienam aišku, kad esant skyriaus išsiblaškčius s-ga nieko konkrečiau nuveikti negali.

Eints.

PADĖKA

Senutei Paukštienėi už įtaisymą naujos bažnytinės vėlavos, ir mergaitėms, nupirkusioms vėliavai kaspinius, lėkoju.

Kun. Ragažinskas.

TURĖTU SUSIRŪPIMTI

Paskutiniu metu Aero Klubu gyvenimo pasireiškė tam tikrų nenormalumų. Indomu delko į tai nekrepia dėmesio Garbės Teismas?

Narys.

PRANESIMAS

Sivo pranešama «Vilties» S-gos Mokos skyr. narių žiniai, kad šį sekmadienį geg. mėn. 30 d. 2 val. p. p. «Dr. V. Kudirkos» v. rūmuose šaukiamas šio skyriaus visuot. narių susirinkimas, kuriame bus gyldenama labai svarbūs reikalai, visų narių dalyvavimas būtinas. Taip pat kviečiame ir prijaunėjančius.

Skyriaus Valdyba.

Pranešimai

KUN. A. ARMINAS praneša, kad įvairiais reikalais interesantai gali kreiptis: kiekvieną dieną 7 val. ryto šv. Antano bažnyčioje raštūnėn, ketvirtadieniais ten pat 7½-8½ val. vak. ir kiekvienu kitu laiku jo bute rua Coronel Moraes 269 (antras aukštas).

PRANESIMAS JAUNAVEDZIAMS

Dar kartą pranešu visų jaunavedžių dėmesin, kad visus raštus jungtinių reikalų reik sutvarkyti pas kolonijos kapelioną bent prieš dvi savaites. Per vieną, antra dieną visų dokumentų nėra galimybės sutvarkyti, nes kiekvienam šilubui reik gauti leidimas iš Kurijos. Už dispensą nuo kiekvieno užsako reik mokėti po 10 mil. Pasirenkant liudininkus dokumentus sudarant rinktis pirmoj eilėj gimines, o pas kiau svetimus; geriau tuos, kurie jaunąjį ar jaunąją seniau pažįsta.

Kolonijos Kapelionas.

ADMINISTRACIJOS PRANESIMAS

Mes gauname pranešimų, kad pas kutniu metu, nerisi skaitytojai laiku čia São Paulo ir užsieny gauna «Sviesą». Kas gauna «Sviesą» netvarkingai, arba nelaiku prašome mums pranešti (Caixa postal 4118 São Paulo), o mes prisiusime visus Nr.

Parsiduoda sklypas

Ant Alto da Mooca, netoli prie rua da Mooca, parsiduoda kampinis; prie aikštės, žemės sklypas labai geromis sąlygomis. Kreiptis: Rua da Mooca, 309 kiekvieną dieną be sekmadienių ir rua Canindė 119.

Sullg J. E. São Paulo Arkivysku. po parėdymu šį sekmadienį, geguzės m. 30 d. dalyvauja bendroj procesioj, visi São Paulo tikintieji, kuri prasidės pusįju antrą val. po pietų nuo Boa Mor-te (prie Largo da Sé) bažnyčioje ir šio- nis vietomis: rua do Carmo, Pateo de Collegio, ruas Anchieta, 15 de Novem- bro, João Bricola, Libero Badaro, Direi- ta ir Praga da Sé. Nuo naujosios Ka- tedros laiptų bus palaiminimas su Sven- čiausiu Sakramentu ir pabaiga procesi- jos.

Procesija ejs šia tvarka: dvasiški- ja, vienuolės, vienuoliai, bažnytinės brolijos bei kongregacijos, Eucharisti- jos Karžygiai, katalikiškosios jaunimo ir darbininkų organizacijos. Visi tikintieji prašomi kuoskatdįngausiau- siai dalyvauti ir pareikšti esančiam šv. Sakramente Viešpačiui Jezui, Viešą pagarbą.

— Dvyntinių Mišparai su geguži- nėmis pamaldos šokiadieniais būna Vil- la Zelinoj 7 val. vakaro.

BAZNYČIOS STATYBOS KOMITETO posėdis, šaukiamas šį sekmadienį, tuoj po Mišparų, apie 8 val. vakaro, kun. Ragažinsko bute. Į posėdį prašomi atvykti Komiteto nariai, išrinkti Villa Bellos bei Zelinos Bendruomenės sky- riaus, būtent, J. Varnauskas, J. Paukš- tys, Aviasevičius, Petravičius ir Arma- lavičius. Taip pat prašomi atvykti bu- vusio komiteto nariai, bei Bendruome- nės skyrių pirmininkai.

KITA SEKMADIENI (6 D. BIRZELIO) PAMALDU TVARKA*SI:
Villa Anastazioj — 8 val. ryto.
Villa Zelinoj — 8 ir 11 val.
šv. Antano do Pary bažnyčioj — 11 val.

SVENC. SAKRAMENTO GARBINIMO BROLIJOS

Susirinkimas šaukiamas birželio m. 6 d. Villa Zelinoj, tuoj po pamaldų.

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesikreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos priemuamos visiems. Atsilankykite — įsitikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kuriuo laiku.
J. STANKŪNAS.

Lietuvi Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvų kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vieną milreisą ir vienas milreisas įrašų.

Reikalingas mokinys

Reikalingas mokinys raidžių rinkimui. Kreiptis prašome į Spaustuve RUA DA MOOCA 309.

Paieškojimas

Prieš 10 metų iš Lietuvos, Kiauk- lių par. Pažasių km. yra išvykęs į São Paulo miestą Aleksandras Jurkevičius (sūnus Zigmanto). Jis yra Lietuvoje vedęs Pusvaškyte. Yra gandy, kad Aleksandras Jurkevičius Brazilijoje mirė. Kas apie jį žinote, malonėkite pra- nešti Kolonijos Kapelionui.

BENDRUOMENĖS PASTO DĖŽĖS

Nr. 4118.

Visi «Sviesos» skaitytojai, gali šia de- žutė pasinaudoti gaunant laiškus iš Lie- tuvos, ar iš kur kitur. Kam bus at- siųsta laišku paskelbsim «Sviesoje».

Adresas rašyt šitaip: vardas ir pavardė

Caixa Postal 4118 São Paulo

Brazil.

Lietuviai, palaikykim savuosius!

Provizorius Juozas Lukoševičius praneša, kad neseniai yra įsisteigęs nuo savą vaistinę Rua Bom Pastor 18 (Ypi- ranga), kuri yra kasdien adara nuo 7 val. ryto, ligi 11 val. nakties. Taip pat šaukiamas kiekvieną valandą, ir nak- ties metu, vyksta pas ligonius leisti adatų į muskulius, po oda ir į gyslas. Lietuviams ypač daroma didelė nuolat- da užmokesnyje.

Kiekvieną dieną nuo 8 val. ligi 10 val. vakaro dežiruoją gydytojas, kuris tikriausiai ligonų sveikatą nemokamai.

Negalintiems pasinaudoti gydyto- jo patarnavimu nustatytoms valando- mis, gydytojas sutinka atvykti vaistinėn, susitarus iš anksto ir kitomis va- landomis. Pats provizorius Lukoševi- čius yra visumet pasiruošęs patarnauti visoms lietuvų šeimoms.

Susisiekimas labai patogus. Iš Largo da Sé galima važiuoti bondėmis Fabrika 20, Villa Prudente 32, Ypiran- ga 4. Taip pat Fabrika ir alto do Ypi- ranga autobusai galima važiuoti.

Privatų kampa gatvės Bom Pastor reik išlpti ir eiti į 18 Nr. šios gatvės. Ten randasi pirmasis São Pau- lo lietuvis vaistininkas turįs nuosavą vaistinę Juozas Lukoševičius, kuris vi- sumet pasiruošęs maloniai patarnauti.

Adresas

FARMACIA DOM BOSCO

RUA BOM PASTOR 18 Tel. 3-01.00

Ypiranga. Provizorius Juozas Lukoševičius.

Poilsio valandai

ATSAKYMAS UZDAVINIO NR. 4.

Štai, ko prašė Dievą ispanas:
— Viešpatie, duok mano kraštui dziaugtis tvarka ir turėti gerą valdžią. Dievas, kaip pasakoja ana legen- da, tą ispano prašymą atmetęs...

UZDAVINYS NR. 5.

Neperseniai du tyrinėtojai kasinė- jo Palestinoje žemę, norėdami rasti se- novės žydų kultūros liekanų. Vienoje vietoje, netoli Betlejaus, įvedu atkasė duobe, pilną vaikų kaukolių. Ilgai ne-

galėjo suprasti, kas per kapas čia ga- lėtų būti. Tik vėliau dasiprotėjo, kad šitos kaukolės bus tų nekaltų kūdikėlių, kurios prieš 19 amžių liepė žudyti žy- dų valdovas Erodas, norėdamas nužu- dyti Kristų. Tik vėl nauja mįslė: vie- nos kaukolės buvo gražiai baltos, ki- tos gi — pilkos. Kiek pagalvojė, tyri- nėtojai nutarė, kad vienos spalvos kau- kolės bus berniukų, kitos spalvos — mergaičių.

Klausimas: kurios spalvos kauko- lės buvo berniukų, kurios mergaičių. Kodėl?